

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Bakalářská práce

**CYKLUS AUTORSKÝCH KNIH NA TÉMA
HRADY A ZÁMKY**

Kamila Nováková

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalářská práce

CYKLUS AUTORSKÝCH KNIH NA TÉMA
HRADY A ZÁMKY
Kamila Nováková

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016

.....

podpis autora

Na tomto místě bych ráda poděkovala MgA. Mgr. Petře Soukupové za vedení mé bakalářské práce, za ochotu a čas věnovaný konzultacím. Dále bych ráda poděkovala doc. ak. mal. Dittě Jiříčkové za cenné rady v oblasti typografie. A nakonec děkuji své rodině a přátelům za soustavnou podporu.

OBSAH

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1
2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	3
3 CÍL PRÁCE	4
4 PROCES PŘÍPRAVY	5
4. 1. Textová část	5
4. 2. Příprava pro obrazovou část	6
4. 3. Příprava pro tvorbu vystřihovánek.....	6
5 PROCES TVORBY	8
5. 1. Zpracování ilustrací	8
5. 2. Tvorba vystřihovánek	9
5. 3. Vazba knih	9
6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKACE.....	11
6. 1. Ilustrace.....	11
6. 2. Sazba	11
6. 3. Papír a vazba	12
7 POPIS DÍLA.....	13
8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	15
9 SILNÉ STRÁNKY	16
10 SLABÉ STRÁNKY	17
11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	18
a) Knižní a periodické zdroje	18
b) Internetové zdroje	18
12 RESUMÉ.....	19
13 SEZNAM PŘÍLOH.....	20

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Už jako malá jsem si ráda listovala knihami, kterých jsme měli doma vždy plno. Nerada jsem je četla, ale bavilo mě prohlížet si obrázky a hledat v nich příběhy a nový svět. Postupem času jsem přišla na chuť i samotnému čtení. Do textů jsem se nakonec ponořila natolik, že jsem skoro nepostřehla, jak se obrázky z knih pomalu vytrácí. Absenci obrázků v beletrii pro dospělé, jsem si nakonec sama začala vyvažovat prohlížením obrazových encyklopedií a naučných knih o umění, které svým způsobem určily směr mého studia na vysoké škole. Skutečnost, že jsem vždy ráda něco vytvářela rukama, podtrhla mé rozhodnutí věnovat se výtvarnému umění nejen teoreticky, ale i prakticky, a tak jsem se po absolvování gymnázia vydala na uměleckou školu.

Studium v ateliéru Kniha a tvarování papíru mi přineslo nový pohled na knihu i papír. Již v prvním semestru studia jsem se naučila několik typů vazeb, o jejichž existenci jsem předtím snad ani neměla ponětí. Rovněž jsem poznala a naučila se rozeznávat několik druhů papírů a především jsem se seznámila s řemeslnou prací, která mě skutečně baví.

Hlavním výstupem prvního semestru mého studia byla autorská kniha na téma „Doma“, která nesla název O víkendu. Prostřednictvím ilustrací v tužce a propisce zobrazovala prostředí našeho pražského bytu, kam jezdím na víkend za rodiči. V dalším semestru jsem se potýkala s výrobou hračky pro děti. Materiál byl čistě na nás. Rozhodla jsem se trochu netradičně pro svůj obor použít látku a ušila jsem sadu na hraní, která umožňovala dětem vytvářet vlastní pizzu. Části byly šité z barevného manšestru a přírodní bavlny, kterou jsem si dle potřeb obarvila a následně

potiskla drobnými linoryty. Součástí byly rovněž látkové atrapy ingrediencí potřebných k vytvoření těsta a kuchařka, která obsahovala jak recept na pizzu skutečnou, tak tipy na pizzy látkové.

Dětem byly určeny i mé následující klauzurní práce v druhém ročníku. V zimním semestru jsem vytvořila naučnou autorskou knihu Co (ne)vím o houbách. Hravá příručka pro začínající houbaře byla řešena jako prostorová kniha. Současně s knihou pro děti vznikla jako semestrální práce ilustrovaná kniha s básněmi Jiřího Žáčka. Ilustrace do obou knih jsem vytvořila tiskem z materiálů. S touto technikou jsem seznámila na workshopu vedeném tandemem Černý Beran. Workshop jsme absolvovali v rámci ateliéru a byl pro mě velkým přínosem. Techniku jsem si brzy osvojila a rozvíjela, zkoumala její hranice. Černobílé tisky jsem začala barvit v počítači, a tak kniha Co (ne)vím o houbách získala tři dominantní barvy (žlutá, hnědá, zelená). Tisku z materiálu jsem zůstala věrná i ve čtvrtém semestru, kdy jsem vytvořila cyklus tří prostorových knih pro děti na téma Plzeňské pověsti. Ilustrace byly rovněž upravovány v počítači a barveny. Především tyto dvě klauzurní práce byly stěžejní pro volbu tématu pro moji bakalářskou práci.

Ve třetím ročníku studia jsem na chvíli opustila dětský svět a rozhodla jsem se ilustrovat báseň Havran od Edgara Allana Poea. K vytváření obrázků jsem využila šablon, přes které jsem fixírkou rozprašovala černou tuš. Součástí zadání bylo vytvořit doprovodnou loutku či objekt, a to pouze z papíru. Vyrobita jsem havrana slepeného ze zohýbaných částí papírů, tedy v podstatě jakousi složenou vystřihovánku.

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Pro svou bakalářskou práci jsem zvolila zadání Cyklus autorských knih na téma... Chtěla jsem, aby závěrečným výstupem mého studia bylo dílo, určitým způsobem navazující na mé předchozí školní počiny, respektive aby práce představovala jakési shrnutí dovedností nabytých během vysokoškolského studia. Zadání nabízelo ve svém pojetí velikou volnost, včetně možnosti zpracovat opět knihy určené dětem.

Jako téma cyklu jsem zvolila hrady a zámky. Téma se mi jevilo jako zajímavé a poutavé. Na nevelkém území České republiky se nachází mnoho těchto památek, které jsou během turistické sezony hojně navštěvovány. Část návštěvníků tvoří právě rodiny s dětmi. Pro děti však nebývají klasické komentované prohlídky hradů a zámků atraktivní, pozornost neudrží příliš dlouho a množství informací, kterého se jim během těchto návštěv dostává, nedovedou dobře vstřebat. To mě přivedlo k myšlence, že bych cyklus pojala jako lehce naučný, aby seznámil děti s hrady a zámky i v obecné rovině, jelikož na konkrétních hradech a zámcích se takové údaje dozví už málokdy. Zvolené téma se mi nakonec zdálo příhodné i z toho důvodu, že většina pohádek se odehrává právě na hradech a zámcích.

3 CÍL PRÁCE

Cílem práce bylo vytvořit cyklus autorských knih pro děti, které bude spojovat téma hradů a zámků. Mojí představou bylo vytvořit cyklus tak, aby fungoval nejen jako navzájem propojený celek, ale také aby každá z knih měla svůj význam nezávisle na ostatních.

Práce si klade za cíl seznámit děti zábavnou a nenásilnou formou s hrady a zámky, a vzbudit v nich o toto téma zájem.

Cyklus by rovněž měl podněcovat děti k aktivitě, proto jsem se jej rozhodla pojmout jako interaktivní. Jeho součástí měly být vystřihovánky. Nechtěla jsem však, aby se tyto vystřihovánky staly artefaktem, který po složení skončí na polici. Po úspěšném vystřížení či slepení by měla vzniknout skládačka, respektive stavebnice, s níž si dítě může i nadále hrát.

4 PROCES PŘÍPRAVY

4. 1. Textová část

Texty do knih jsem se rozhodla napsat sama a bylo tedy nutné dané téma začít studovat. Často jsem navštěvovala Městskou knihovnu v Praze a půjčovala si knihy o hradech a zámcích. Mezi množstvím knih o hradech a zámcích bylo těžké najít ty, které by mi přinesly informace, jaké jsem hledala. Nacházela jsem nespočet publikací s výčty jednotlivých hradů a zámků České republiky, obohacených řadou turistických informací. Publikace pouze s obecným povídáním o sídlech králů, o procesu stavby, o architektuře budov a jejich částech, o životě panovníků jsem však nenašla. A tak jsem se probírala různými typy knih od turistických po knihy o dějinách umění a zapisovala si poznámky. V průběhu studia daného tématu jsem si zároveň utvářela konkrétnější představu o podobě praktické části své práce. Z tematických zápisků jsem nakonec vybrala informace, jež mi připadaly důležité či zajímavé, a sepsala je do textů v podobě krátkých kapitol. Postupně vyplynulo, že nemá příliš velký význam vytvářet zvlášť naučnou knihu o hradech a zvlášť o zámcích, ale že bude lepší udělat jednu společnou.

O druhé knize jsem věděla, že bude tvořená především již zmíněnými vystřihovánkami. Nastala tedy otázka, jakou podobu by měla mít kniha třetí. Dostala jsem nápad zpracovat příběhy z konkrétního hradu a zámku. Přečetla jsem několik pověstí a rozhodla se vyprávět příběh ze Švihova a ze zámku Horšovský Týn. Abych cyklus lépe propojila, učinila jsem rozhodnutí zpracovat jako vystřihovánky do druhé knihy právě tyto dvě památky.

4. 2. Příprava pro obrazovou část

Po sepsání většiny textů jsem začala skicovat návrhy ilustrací. Přemýšlela jsem nad různými kompozičními řešeními. Ráda pracuji s bílou plochou, která se pak v publikaci často stává prostorem pro text. Zároveň jsem se snažila i myslet na pořadí v jakém ilustrace půjdou za sebou, aby si kniha udržovala určitou dynamiku. Hledala jsem možnosti zobrazení – různé úhly nazírání na scénu či pohledy na jednotlivé předměty nebo postavy a tak podobně. Kvůli charakteru ilustrací celou fázi přípravy doprovázel sběr různých materiálů, z kterých by bylo možno tisknout.

Celý cyklus jsem chtěla pojmout interaktivně. Některé ilustrace v knihách jsou tedy řešeny jako pop-up. Proto proces příprav doprovázela i výroba maket pro prostorové obrázky.

4. 3. Příprava pro tvorbu vystřihovánek

Proces přípravy pro tvorbu vystřihovánek spočíval nejdříve ve shromáždění dostatečného obrazového materiálu Švihova a Horšovského Týna. Především Švihov vyžadoval mnoho detailních zobrazení z různých úhlů, abych mohla promyslet stylizaci do dětské vystřihovánky, která se však bude skutečnému hradu podobat. Velkým přínosem při tvorbě makety byl pro mě objev stránky papirovelodelarstvi.cz. Zde jsem našla mnoho fotek zobrazujících sestavené modely Švihova vlastnoručně vytvořené nadšenými modeláři. Našla jsem tu jak půdorys stavby, tak detailní snímky jejích jednotlivých částí.

Po nasbírání fotografií jsem začala vymýšlet zjednodušení hradu do papírové stavebnice. Určila jsem si hrubé rozměry a následně propočítávala poměry stran, tak abych udržela určité proporce. Budovy a hradby jsem ztvárnila jako klasické či různými výřezy deformované

kvádry. V případě budov na tyto tělesa navazují zvlášť seskládané střechy, kde jsem propočítala výšku a úhel náklonu, aby střecha byla ke stavbě ve věrohodném poměru a celkově s ní ladila. Jako problematické se ukázalo zjednodušení hradebních věží. Po mnoha neúspěšných pokusech, zkonstruovat z papíru válcovou výseč a na ni nasedající deformovaný kužel, jsem nakonec vytvořila věže jako sedmiboké hranoly se střechami v podobě sedmibokých jehlanů. Po vytvoření maket jsem začala promýšlet reálné provedení vystřihovánky z hlediska typu papíru a potisku.

5 PROCES TVORBY

5. 1. Zpracování ilustrací

Na základě průběžně vznikajících jednoduchých skic jsem postupně vytvářela ilustrace. Ilustrace jsem prováděla tiskem z různých materiálů, jakými byly například polystyren, bublinková fólie, korek, gáza či papíry různých struktur. Černou tiskařskou barvu jsem nanášela pěnovým tiskařským válečkem, který jsem občas používala i jako materiál, z něhož jsem tiskla. Tisk jsem prováděla ručně, pomocí knihařské kostky či jiné fyzické síly, často v podobě bušení pěstí nebo využití vlastní váhy těla.

Požadovaného tvaru u jednotlivých ploch v obrazu jsem docílila úpravou materiálu či šablonou, přes niž jsem z daného materiálu tiskla. Výroba šablony předcházela tvorbě většiny obrázků. Z této šablony jsem střídavě části vyřezávala a zakrývala.

Černobílé tisky jsem následně naskenovala a upravovala v programu Adobe Photoshop CS6. Ilustrace jsem zde očišťovala a složitější z nich i skládala dohromady. Mícháním kanálů a vytvářením masek jsem ilustrace obarvila. V celém cyklu využívám pouze pěti barev, a to modré, žluté, červené, oranžové a zelené. Ve svých předešlých pracích jsem si již vyzkoušela, že je možné vytvořit barevnou knihu za pomoci pár odstínů, a této zkušenosti se držím i ve své bakalářské práci. Barvy jsem zvolila tak, aby zde byly dvojice vytvářející komplementární kontrast a všechny tóny k sobě ladily. Následovalo hledání konkrétních odstínů. Tento proces doprovázely i tiskové zkoušky. Nakonec jsem se uchýlila k jasným, veselým, avšak zároveň něžným barvám. V jednotlivých ilustracích pak dominují většinou pouze tři z pěti barev. Nechtěla jsem, aby přílišnou

barevností zanikly jednotlivé struktury nebo aby ilustrace působily přeplácane.

Upravené ilustrace jsem vkládala do programu Adobe InDesign CS6, v kterém jsem vytvářela sazbu knihy. Zde docházelo k dalším úpravám, většinou ve velikosti obrazů, a to kvůli kompozici s přidaným textem.

5. 2. Tvorba vystřihovánek

U vystřihovánky Švihova jsem dle maket ručně narýsovala plány vystřihovánek, tužkou narýsované obrysy jsem obtáhla tenkým fixem a naskenovala do počítače. Poté jsem plány potiskla materiály a následně opět naskenovala. V programu Adobe Photoshop jsem tyto skeny upravovala, u některých částí jsem ještě přidala detaily a nakonec vše obarvila. Jelikož kolorováním zanikly čáry stěžejní pro složení vystřihovánky, musela jsem obarvené části vybrat perem a vsadit do dříve oskenovaných černých obrysů. Celý proces tak byl časově náročný.

Vystřihovánka Horšovského Týna byla podstatně méně náročná. Na papíry formátu A3 jsem udělala ilustrace jednotlivých budov ve vzájemně odpovídajícím poměru. Skeny těchto ilustrací jsem pak v počítači zmenšila na požadovanou velikost vystřihovánky a vytvořila kolem nich cestu určující vystřihování.

Obě vystřihovánky jsem poté vytiskla ve dvou exemplářích, abych je mohla prezentovat nejen v podobě knihy, ale i v jejich složené variantě.

5. 3. Vazba knih

Vysázené dvojstrany a strany knih s ilustracemi jsem nechávala tisknout na archy B1, zde jsem si u dvojstran ještě naměřila okraj nutný pro slepení knihy do harmonikové vazby. Následně jsem dvojstrany narýhovala

knihařskou kostkou a nařezala na požadovaný rozměr. Poté jsem vyřešila strany s prostorovými ilustracemi a nakonec slepila knihy do knižních bloků. Následovala výroba knižních desek s plátěným hřbetem a zavěšení knižních bloků.

V případě knihy s vystřihovánkami, jsem z formátu B1 řezala vytištěné formáty A3 a na ně následně vytvořila spisové desky s chlopněmi.

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKACE

6. 1. Ilustrace

Pro tisk jsem použila vodou ředitelnou černou tiskařskou barvu značky Nerchau. Vodou ředitelná barva sice není tolik kvalitní jako barva olejová, avšak lépe se s ní manipuluje a umožnila mi ruční tisk v domácích podmínkách. Tiskla jsem na ofsetový karton o rozměrech A3 a A4 z důvodu následného skenování ilustrací do počítače. Tento papír díky svému zářivě bílému tónu totiž minimálně zabarvuje pozadí skenovaných ilustrací. Černobílé tisky jsem skenovala na školním scanneru značky EPSON v profilu Odstíny šedi při rozlišení 300 dpi. Skeny jsem poté upravovala v programu Adobe Photoshop CS6.

6. 2. Sazba

Sazbu jsem vytvořila v programu Adobe InDesign. Použila jsem patkové písmo Chaparral Pro, které je dobře čitelné, a tudíž vhodné i pro začínajícího čtenáře. Tento fakt podporuje i zvolená velikost písma. Běžný text má velikost 14 bodů (Svět hradů a zámků) či 16 bodů (Tajemné pověsti, Vystřihni a postav). Pro nadpisy jsem ve dvou knihách (Svět hradů a zámků, Vystřihni a postav) zvolila taktéž písmo Chaparral Pro, avšak o velikosti 18 bodů a v podobě kapitálek v tučném řezu. Písmo tohoto charakteru by v černé barvě působilo k ilustracím příliš výrazně, nadpisy jsou proto v tónech vycházejících z barev ilustrací. V knize Tajemné pověsti jsem pro nadpisy pověstí zvolila vlastní písmo inspirované dětským rukopisem. Toto písmo lépe ladí s ilustrací. Vlastní písmo je užito i na přebalech a patitulech všech knih cyklu.

6. 3. Papír a vazba

Pro všechny knihy jsem vybrala papír Spektrum v odstínu 02 bílá s gramáží 300 g/m². Tento papír má jemně strukturovaný povrch a díky své pevnosti je vhodný pro harmonikovou vazbu. Tu jsem zvolila kvůli prostorovým ilustracím. Dalším důvodem pak byla skutečnost, že u této vazby nevzniká ve středu dvojstran nepříjemný předěl jako u vazby šité, a dvoustránkové ilustrace tak dobře vyniknou.

Knižní bloky jsou zavěšeny v deskách z 2,5 mm silné lepenky. Desky jsou potažené potištěným papírem Rives Tradition v odstínu přírodní bílé o gramáži 170 g/m².

Digitální tisk je proveden školní velkoformátovou inkoustovou tiskárnou.

7 POPIS DÍLA

Dílo tvoří cyklus tří autorských knih pro děti – Svět hradů a zámků, Tajemné pověsti, Vystřihni a postav. První dvě představují klasické knihy vázané do harmoniky s přibližnými rozměry 22 × 28 cm. Poslední jmenovaná má pak podobu desek s chlopněmi, v nichž jsou vloženy jednotlivé listy velikosti A3.

Kniha Svět hradů a zámku obsahuje 10 dvoustran s ilustracemi. Ilustrace jsou různorodé a zabírají vždy jinak velkou část plochy, proto jsou texty komponovány ke každé z nich individuálně. Dvě ilustrace jsou dvoustránkové, přičemž jedna neobsahuje žádný text. Na třech dvoustranách najdeme ilustraci v podobě jednoduchého pop-upu.

První kniha cyklu prostřednictvím sedmi krátkých kapitol představuje dětem hrady a zámky. Zodpovídá jednoduché otázky, co je hrad/zámek, k čemu zámek sloužil, jak hrad/zámek vypadal. Nové informace pak přináší i dvě ilustrace s popisky. Texty kapitol jsou jasné a především stručné, aby potenciálního malého čtenáře předem neodrazovaly a následně nezahltily. Součástí knihy je rovněž patitul, tiráž a modré předsádky vytvořené strukturou válečku.

Druhá kniha cyklu – Tajemné pověsti – se skládá ze 13 dvoustran. Obsah tvoří dvě pověsti: O bílém jelenovi, odehrávající se na zámku Horšovský Týn, a O Půtovi, odehrávající se na hradě Švihově. Texty jsou na každé straně doprovázeny ilustrací. Kniha dále obsahuje dvě dvoustránkové ilustrace bez textu a čtyři pop-upové ilustrace. Samozřejmě součástí knihy tvoří opět patitul, tiráž a předsádky, tentokrát v červené barvě.

Poslední knihou cyklu je kniha vystřihovánek. Obsahuje dvoje vystřihovánky založené na odlišném principu. První vystřihovánka

zobrazuje vodní hrad Švihov. Po složení má vystřihovánka podobu trojrozměrného objektu, respektive objektů. Skládá se z několika částí, po jejichž slepení vzniknou de facto hrací kostky, díky kterým může dítě sestavit hrad podle vlastních představ. Druhá vystřihovánka zpodobňuje zámek Horšovský Týn. Jednotlivé části zámku jsou zobrazeny plošně, po jejich vystřížení a zasunutí podstavy vzniknou dvourozměrné stojící objekty, s kterými mohou děti opět manipulovat, jak se jim zlíbí.

Kniha Vystřihni a postav začíná úvodem v podobě seznamu potřeb, kde kromě lepidla či nůžek představuje důležitou pomůcku také dospělá osoba. Kromě vystřihovánek samotných zde najdeme i krátkou informaci o sestavované památce návod, jak vystřihovánku složit, a také plán, jak jednotlivé prvky konečné papírové stavebnice umístit, aby se co nejvíce podobala své reálné předloze.

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Přínos pro daný obor vidím ve své snaze navzájem provázat v cyklu knih určených dětem tři odlišné druhy publikací – naučnou knihu, vyprávění a vystřihovánky, které jsou zde v podstatě knihou měnící se čtenářovým zásahem v objekt-hračku. Zvláště idea poslední knihy, nesoucí výrazné prvky interaktivity, se mi zdá významná. V době moderních technologií je stále těžší zaujmout klasickou tištěnou knihou, jak dospělé, tak děti. Pro část společnosti jsou knihy oproti počítačům, telefonům či televizím jednoduše nuda. Určitá interaktivnost, snaha zapojit čtenáře do knihy a ovlivnit její obsah, je dle mého názoru jednou z cest, jak tento pohled některých lidí změnit.

9 SILNÉ STRÁNKY

Každá z knih cyklu Hradů a zámků má vlastní smysl nezávisle na ostatních. Společně pak vytváří ojedinělý celek, jenž zahrnuje tři typy publikací. Vycházela jsem ze skutečnosti, že člověk si věci pamatuje v souvislostech. Snažila jsem se, aby informace v knihách na sebe navzájem zvolna navazovaly, ale zároveň se zbytečně neopakovali.

Silnou stránku vidím pak především v knize Svět hradů a zámků, která představuje naučnou a zábavnou publikaci pro děti a podává jakýsi stručný úvod k hradům a zámekům. Cílem knihy není ani tak dítě výrazně vzdělat, jako spíš bavit, vzbudit v něm zájem o dané téma i o knihu obecně.

Jako neotřelý vidím nápad v pojetí vystřihovánky, která v sobě v podstatě skrývá hračku, tu si však musí dítě vyrobit samo.

V neposlední řadě se mi jako silná stránka jeví, že celý cyklus je v podstatě kompletním autorským dílem, kromě procesu digitálního tisku jsem veškeré úkony od návržení, přes psaní textů, ilustrace a sazbu, po konečné řemeslné práce prováděla sama.

10 SLABÉ STRÁNKY

Dílo má určité nedostatky, na kterých by se dalo ještě zapracovat, avšak čas byl neúprosný, a tak jsem dílo dokončila, jak nejlépe jsem mohla. Jako slabá stránka by se mohla jevit již zmíněná silná stránka o spojení více publikací v jeden celek. Obsáhlost tématu mi občas neumožňovala věnovat určitým věcem tolik času, kolik bych chtěla. Konkrétně vystřihovánky byly prvkem časově náročnějším, než jsem si představovala. Hrad a zámek jsem se do podoby vystřihovánek snažila co nejvíce zjednodušit, avšak jsem si vědoma, že i přesto některé drobné části, mohou dětem při vystřihování činit potíže. Na druhou stranu musím dodat, že celý proces tvorby vystřihovánek mě velmi bavil a plánuji se mu věnovat a zdokonalovat jej ve své tvorbě i nadále.

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodické zdroje

HEROUT, Jaroslav. *Slabikář návštěvníků památek*, Praha: Národní památkový ústav, 2011, ISBN 978-80-86516-40-0

PAVEL, Josef. *Pověsti českých hradů a zámků*, Praha: Nakladatelství XYZ, 2008. ISBN 978-80-86864-98-3

ŠKÁPÍKOVÁ, Jitka. *Velká kniha pověstí z našich hradů a zámků*, Praha: Československý spisovatel, 2012. ISBN 978-80-7459-079-5

WAGNEROVÁ, Magdalena. *Tajemná historie hradů v Čechách a na Moravě*, Praha: Plot, 2012, ISBN 978-80-7428-148-8

SVOBODOVÁ A., DLOUHÝ S. *Plzeňsko*, Brno: Computer Press, 2007, ISBN 978-80-251-1789-7

b) Internetové zdroje

Papírové modelářství CZ [on-line]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.papirovemodelarstvi.cz/>>.

12 RESUMÉ

For my bachelor thesis I chose the assignment Cycle of the author's books on the theme... I have made three interactive books for children connected by the topic of castles and chateaux. My decision was based on my previous school works – most of them were designed for children.

The cycle is connecting three different types of publications – a didactic book, a book of stories and paper cutouts. Two of the publications are hand-bound pop-up books.

The first one's name is The World of Castles and Chateaux. It introduces castles and chateaux to the children. It deals with the types of buildings, life at the court etc.

The second one has got a title Mysterious Legends and includes two stories, each of them connected with a particular chateau or castle in Western Bohemia. The actual residences where the stories take place are the Švihov castle and Horšovský Týn chateau.

The third book's title is Cut out and build. It has a form of book covers containing separate sheets of paper. These sheets are printed with cutouts inspired by the Švihov castle and Horšovský Týn chateau, some information about these sights and also a manual how to put the cutouts together. Once the cutouts are put together, they are meant to be used as a building kit.

The illustrations in the books were made with a special technique. Black printing ink was applied on various materials which were then manually printed through templates. The prints were scanned and then adjusted and coloured with graphics software.

13 SEZNAM PŘÍLOH

a) Dosavadní dílo v kontextu specializace

Příloha 1

Hračka pro děti – Pizza, klauzurní práce 2013/2014

Příloha 2

Plzeňské pověsti, klauzurní práce 2014/2015

Příloha 3

Kniha a papírová loutka havran, semestrální práce 2015/2016

b) Bakalářská práce

Příloha 4

Ukázka neupravených oskenovaných tisků

Příloha 5

Barevné varianty ilustrace Anglický park

Příloha 6

Svět hradů a zámků – náhledy dvoustran

Příloha 7

Svět hradů a zámků – fotodokumentace knihy

Příloha 8

Tajemné pověsti – náhledy dvoustran

Příloha 9

Tajemné pověsti – fotodokumentace knihy

Příloha 10

Cyklus Hradů a zámků

Příloha 11

Vystřihni a postav – fotodokumentace knihy

Příloha 12

Vystřihovánka Horšovský Týn

Příloha 13

Vystřihovánka Švihov

Příloha 2

Plzeňské pověsti, klauzurní práce 2014/2015²

² Foto vlastní

Příloha 3

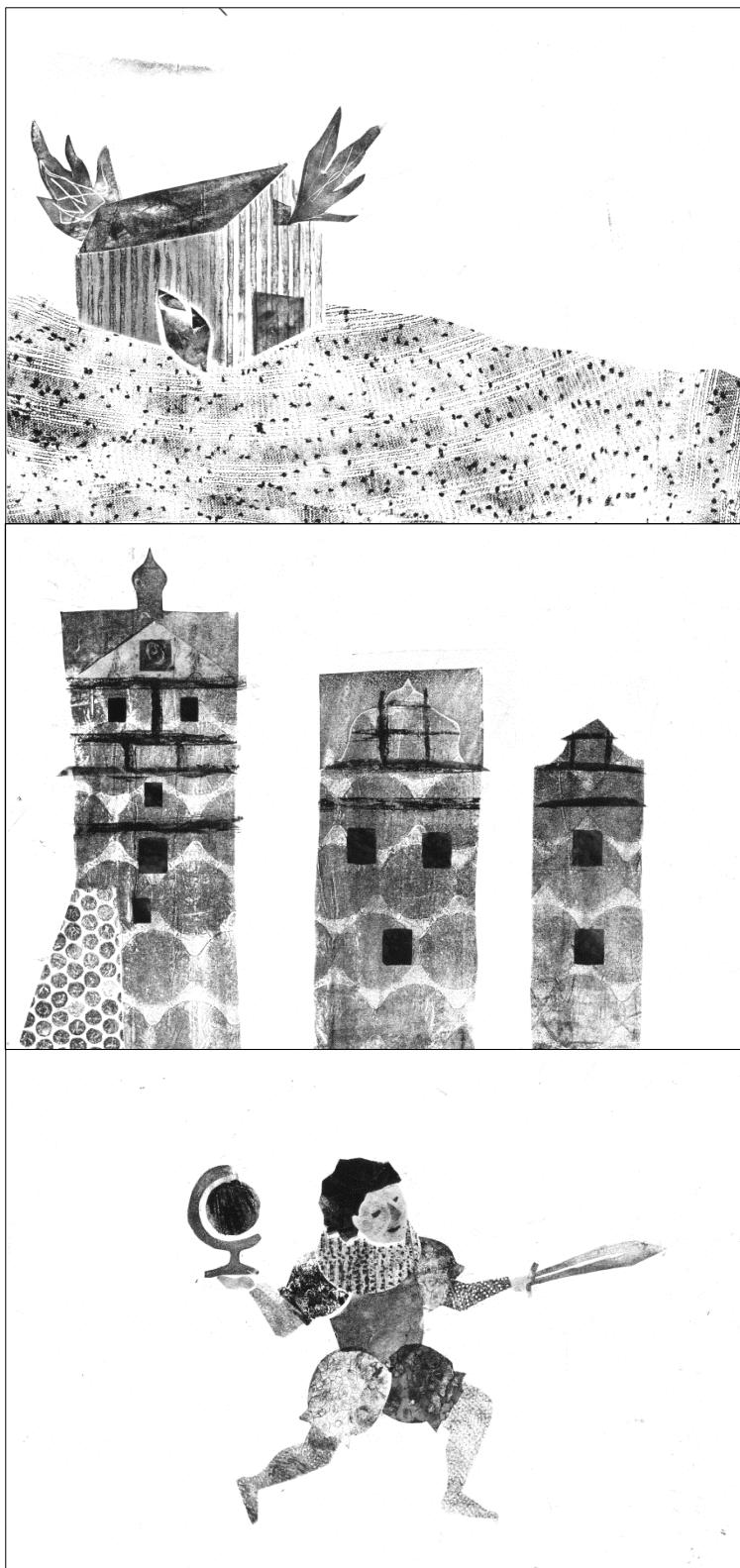
Kniha a papírová loutka havran, semestrální práce 2015/2016³

³ Foto vlastní

Příloha 4

Ukázka neupravených oskenovaných tisků⁴

⁴ Vlastní archiv

Příloha 5

Barevné varianty ilustrace anglický park⁵

⁵ Vlastní archiv

Příloha 6

Svět hradů a zámků – náhledy dvoustran⁶

JAK VYPADAL HRAD

Obranná funkce hradu se odrážela v jeho podobě. Stavba z opracovaných kamenů byla obehnaná mohutnými zdmi. Těm říkáme hrady. Hradby představovaly část hradního opevnění. Opevnění tvořily kolikrát ještě hradební věže (bašty), padací mosty, příkopy a valy. Předchůdcem hradeb byly dřevěné ploty zvané palisády. Ne vždy bylo možné vystavět hrad na vyvýšeném a těžko dostupném místě. Někdy zkrátka musel být postaven na rovině. V takovém případě bylo třeba znesnadnit přístup umělými příkopy. Do příkopů byla vehnána voda z okolních řek či rybníků, a tak vznikly nové obranné prvky – vodní příkopy. Hrad nebyval rozsáhlou stavbou a mival nepravidelný půdorys.

The diagram illustrates a castle's layout with several labeled parts: 'hradní jádro' (castle core) at the top center, 'palác' (palace) to its right, 'věž' (tower) on the left, 'předhradí' (forecastle) on the far left, 'vstupní brána' (entrance gate) at the bottom left, 'vodní příkop' (water ditch) at the bottom left, and 'vnější opevnění' (outer fortification) at the bottom right. The castle is shown with yellow walls and red-roofed towers, situated on a greyish terrain.

VÝCHOVA NA ZÁMKU

Mezi šlechtici a obyčejnými lidmi se nacházela velká společenská propast. Tuto propast prohlubovala také zámecká výchova, z které si panovník odnášel pocit nadřazenosti. Učitel, který potomka vychovával, ho naučil číst, psát a počítat. To prosti obyvatelé venkova a měst neuměli. Školní docházka do 18. století nebyla povinná. Ke vzdělání se dostali pouze ti, kteří byli posláni na církevní výchovu do kostela. Stali se z nich pak služebníci církve. Vzdělání světské církve poskytovala pouze za peníze. Každý panovník rovněž musel znát hospodářské vědy a umět cizí jazyky (mimo jiné i latinu). Dále se učil šermu a jízdě na koni. V baroku představoval vzor šlechtic francouzského typu. Takový člověk oslňoval velkou šíří svých znalostí. Tyto znalosti však nebyly hluboké, uměl zkrátka od všeho trochu, ale pořádně nevěděl nic.

The illustration shows a knight in full plate armor, including a helmet with a crest. He is holding a sword in his right hand and a globe on a stand in his left hand. He is depicted in a dynamic, walking pose.

⁶ Vlastní archiv

Příloha 7

Svět hradů a zámků – fotodokumentace knihy⁷

⁷ Foto vlastní

Příloha 8

Tajemné pověsti – náhledy dvoustran⁸

Léta ubíhala a chlapec již vyrostl v hraběte a pěkného podivína. Nestýkal se s rodinou ani s přáteli. Jako by snad neměl rád nikoho jiného než svého bílého jelena. Jednoho dne se milostpán rozhodl, dát svému milovanému tvorovi svobodu. Jelen nejspíše vykráčel ze zámku, naposled se ohlédl na panovnické sídlo, a pak už se rozběhl do obory. Hrabě každý večer zasněně hleděl k lesům. Nedejte se však zkrát, bedlivě přitom pozoroval každičký strom, zda-li se poblíž nemihne cosi bílého. A skutečně, uplynulo pár nocí a bílý jelen se potuloval pod okny zámku. Milostpán mu s úsměvem hodil pár chlebových kárek, které zvíře s nadšením zhltilo. A od té doby, tomu tak bylo každý den. Jelenovi byla darována volnost, on však nedokázal svého pána opustit.

„Prosím tě, muži, vždyť zapálíš hrad“ vykřikla na něj žena. Ale Půta odvětil: „Neměj strach, to je pekelný oheň, který páli pouze mě. Budu v něm za své hříchy trpět až na věky.“ Hodná manželka měla slzy na krajíčku: „Nemohu ti pomoci? Jak tě můžu zbavit prokletí?“ Půta řekl: „Ach, nic s tím nezmůžeš. Musela bys celý hrad vlastníma rukama, kámen po kameni rozebrat. A každý, každičký kámen, vrátit na své původní místo. Odnést ho tam, odkud pochází. Jako nelze vrátit zpět mé hříchy, tak nejde ani zlomit moje prokletí.“ Po těch slovech se Půta vypařil a už se nikdy na hradě nezjevil. Hrad však dodnes stojí a ve stropě jeho ložnice se stále nachází díra.

⁸ Vlastní archiv

Příloha 9

Tajemné pověsti – fotodokumentace knihy⁹

⁹ Foto vlastní

Příloha 10

Cyklus Hrady a zámky¹⁰

¹⁰ Foto vlastní

Příloha 11

Vystřihni a postav – fotodokumentace knihy¹¹

¹¹ Foto vlastní

Příloha 12

Vystřihovánka Horšovský Týn¹²

¹² Foto vlastní

Příloha 13

Vystřihovánka Švihov¹³

¹³ Foto vlastní